

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності _____241 «Готельно-ресторанна справа»
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління готельним та рестораним бізнесом»
(назва магістерської програми)

на тему: **««ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТА ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ГОТЕЛЬНОГО ЛАНЦЮГА RIBAS HOTEL
GROUR»**
(назва теми)

Виконавець

студентка Центру заочної та вечірньої форми
навчання

Савченко Катерина Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Давиденко Ірина Володимирівна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сьогодні готельна індустрія виступає однією з провідних галузей, що стрімко розвиваються у світовому господарстві. Сучасний готельний бізнес спеціалізується на наданні послуг розміщення туристів, забезпечуючи їх комплексне обслуговування.

Міжнародний туризм за останнє десятиліття продемонстрував значний ривок у своєму розвитку, що перетворило готельну галузь на одну з найбільших та високомаржинальних галузей міжнародної економіки. На міжнародний туризм припадає 7% загального обсягу інвестицій у світі, 5% всіх податкових надходжень та третина світової торгівлі послугами [1]. Найбільше туризм впливає на транспортну сферу, зв'язок, торгівлю, будівництво, сільське господарство, виробництво товарів народного споживання.

Сам по собі міжнародний туризм та готельне господарство, як його невід'ємна частина виступає каталізатором соціально-економічного розвитку окремого регіону та світової спільноти загалом. Він забезпечує зайнятість понад 250 млн. осіб, тобто кожного восьмого працівника у світі.

У світовій готельній промисловості визначальну і домінуючу роль відіграють готельні мережі, представлені транснаціональними конгломератами. Їх освіта, як і глобалізація готельної промисловості супроводжувалася розвитком сучасних управлінських форм, а саме:

- придбання ліцензійних прав (франшизи);
- створення стратегічних союзів;
- синдикування;
- договори оренду (лізинг) управління з договору тощо.

Для готельної індустрії у всьому світі характерні процеси глобалізації та інтеграції, які забезпечують розвиток великих готельних корпорацій та готельних мереж. Об'єднання готелів у готельні мережі є найпоширенішою формою управління готельним бізнесом у світі.

Більшість міжнародних готельних мереж у зв'язку з постійно зростаючою конкуренцією активно шукають можливості розвитку свого потенціалу. Більше 300 мережевих готелів, які входять до міжнародних мереж, забезпечують 50% номерного фонду світового готельного господарства.

В Україні, у зв'язку з багатьма причинами, готельний бізнес ще не досягнув світового рівня. Туризм у ВВП України складає 3% (світовий показник становить 10,3%), за 2020 рік середнє завантаження готелів по Україні склало 27% від необхідних 30% для беззбиткової роботи (дані Ukrainian Hotel & Resort Association, оцінка MOST).

Вивчення економічних та управлінських основ готельної індустрії як окремого бізнесу ще не перетворилося на добре розроблену галузь економічної науки, а менеджмент та маркетинг готельної індустрії лише останніми роками почав виходити на новий рівень. Глобалізація економічного та науково-технічного розвитку в останні роки стимулює виникнення нових

вимог до індустрії гостинності. Зростають вимоги, які пред'являють сьогодні туристи до готельних послуг, щодо розширення асортименту, підвищення якості, безпеки, відповідності сучасному технологічному рівню та екологічним стандартам. Відповідати зростанню таких вимог та успішно конкурувати можуть готелі, які входять до готельної мережі.

Тому використання зарубіжного досвіду, а також вивчення та аналіз розвитку готельних мереж є актуальним питанням, що дозволяє визначити найкращі практики та тенденції для розвитку економіки в сучасних умовах.

Метою кваліфікаційної роботи є визначення напрямів підвищення ефективності діяльності готельних ланцюгів на прикладі Ribas Hotel Group.

Завдання дослідження:

- визначити сутність поняття готельний ланцюг, особливості функціонування готельних ланцюгів, надати їх класифікацію;
- охарактеризувати історію виникнення світових готельних ланцюгів;
- визначити переваги та недоліки готельних ланцюгів;
- охарактеризувати готельний ланцюг Ribas Hotel Group;
- проаналізувати економічні показники діяльності Ribas Hotel Group;
- провести оцінку конкурентної позиції мережі Ribas Hotel Group на ринку готельних послуг України;
- обґрунтувати перспективні напрями розвитку готельної мережі Ribas Hotel Group;
- розробити пропозиції щодо впровадження додаткових послуг у мережі Ribas Hotel Group.

Об'єктом дослідження кваліфікаційної роботи є процес утворення та функціонування готельних ланцюгів.

Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є сукупність теоретичних та практичних аспектів підвищення ефективності діяльності готельного ланцюга Ribas Hotel Group.

Методи дослідження. У роботі було використано діалектичний метод дослідження явищ та процесів у їхньому взаємозв'язку і розвитку. Для досягнення мети та розв'язання визначених завдань кваліфікаційної роботи використано такі загальнонаукові методи: абстрактно-логічний (для узагальнення теоретичних положень, визначення сутності економічних понять, формування висновків); системний аналіз (для аналізу конкурентних позицій мережі Ribas Hotel Group); графічний (для наочного представлення статистичних даних); табличний та групування (при аналізі виробничої діяльності готелю); експертних оцінок (для вимірювання та оцінки конкурентних позицій підприємств).

Інформаційна база дослідження. Теоретичну та методологічну основу дослідження становлять наукові праці з названої проблеми вітчизняних та зарубіжних вчених, законодавчі та нормативні акти України, методики Всесвітньої туристичної організації, інструктивні матеріали, що регламентують діяльність суб'єктів господарювання, довідково-інформаційні

видання, дані бухгалтерської, статистичної та внутрішньогосподарської звітності готельних підприємств.

Структура і обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (72 найменування). Загальний обсяг кваліфікаційної роботи становить 91 сторінка комп'ютерного тексту. Основний зміст викладено на 76 сторінках. Робота містить 20 таблиць, 11 рисунків.

Апробація результатів дослідження. Тема кваліфікаційної роботи сформована відповідно до напрямів науково-дослідної роботи кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу ОНЕУ. Основні результати кваліфікаційної роботи опубліковані у таких статтях: «Визначення еколого-економічного ризику діяльності готелю «Дюк», Одеський національний економічний університет, 2022; «Характеристика національних готельних мереж України», Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2022.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи функціонування готельних ланцюгів»* визначено сутність поняття готельний ланцюг, особливості їх функціонування, класифікація, історія виникнення світових готельних ланцюгів, переваги та недоліки готельних мереж.

У другому розділі *«Аналіз діяльності готельної мережі Ribas Hotel Group»* надано характеристику готельного ланцюга Ribas Hotel Group, проведений аналіз економічних показників діяльності вказаного готельного ланцюга, надано оцінку конкурентної позиції Ribas Hotel Group на ринку України.

У третьому розділі *«Напрями підвищення ефективності функціонування готельної мережі Ribas Hotel Group»* визначені перспективні напрями розвитку готельної мережі Ribas Hotel Group, внесені пропозиції щодо впровадження додаткових послуг у мережі Ribas Hotel Group, приведений розрахунок їх окупності та оцінено ефективність впровадження запропонованих заходів.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Процеси глобалізації та індустріалізації, що проходять у світовій економіці, безпосередньо впливають на світовий готельний бізнес. Ці процеси формують вихід на світовий ринок безліч готельних мереж. Різні автори поняття готельний ланцюг трактують по-різному. Найбільш оптимальним є наступне трактування готельного ланцюга: це два і більше готельних підприємств, які знаходяться під єдиним контролем та керівництвом, використовують єдині правила та єдиний імідж торгової марки для просування готельних послуг, що в свою чергу передбачає якісно новий ступінь у наданні готельних послуг.

Готельні мережі вже кілька століть у сучасному світі впливають на міжгалузевий і загальнодержавний розвиток. Готельні мережі відрізняють ряд ознак, а саме: централізоване управління готельними об'єктами, використання єдиного бренду, стандарти якості, обслуговування, постачання, єдина концепція просування готельного продукту, використання єдиної інформаційної мережі та системи бронювання.

2. Історичний розвиток готельних мереж можна поділити на чотири етапи. Першим є формування перших національних готельних мереж (період з кінця XIX до початку Другої світової війни) зумовлене індустріалізацією економіки та формуванням перших синдикатів та асоціацій. Другий етап пов'язаний з експансією американських компаній на міжнародному ринку готельних послуг при співробітництві та підтримці авіакомпаній (період після закінчення Другої світової війни – початок 70-х років XX століття). Другий етап розвитку пов'язаний з формуванням базового принципу готельних мереж - використання іміджу готельного бренду для створення та просування нових засобів розміщення за кордоном. Третім етапом є вихід європейських

компаній на міжнародний рівень (період 70-80-х років минулого століття). Четвертим етапом є зміна структури ринку готельних мереж внаслідок зниження частки ринку американських міжнародних мереж, вихід на ринок азійських, австралійських, латиноамериканських компаній (з 90-х років минулого століття до теперішнього часу).

3. Готельні мережі, як і будь-який елемент економіки, мають свої переваги та недоліки. Головною перевагою готельних мереж є збільшення прибутку за рахунок зниження витрат, обумовлених масштабами закупівель. Британські вчені стверджують, що прибутковість номера в готельній мережі в 7 разів вище ніж аналогічний показник в окремому готелі. До недоліків готельних мереж слід віднести – затягування у прийнятті рішень через складність структури готельної мережі, труднощі роботи з персоналом різних регіонів через різницю у менталітеті при наявності уніфікованих правил роботи мережі.

4. Український ринок готельних мереж знаходиться на початку свого формування. Сьогодні на ринку України присутні як міжнародні готельні мережі, так і національні. Серед провідних національних готельних мереж друге місце за кількістю готелів займає Ribas Hotel Group, чиї готелі розташовані переважно на Півдні країни. Більшість готелів цієї мережі є курортними, проте їх стрімкий розвиток дозволив мережі вийти на новий ринок (західний та центральний регіони України) та забезпечити стійку фінансову модель.

Серед основних напрямків діяльності Ribas Hotel Group, які необхідно виділити: комплексне управління готелями, ексклюзивне бронювання, розробка концепції готелів, проектування та будівництво готелів та їх запуск, готельний фрайнчайзинг та консалтинг.

5. Відповідно до проведеного фінансового аналізу Ribas Hotel Group демонструє у своїй діяльності високий рівень рентабельності (від 5 до 14 %). При достатньо високому рівні доходу Ribas Hotel Group є провідною національною мережею за якістю надання послуг згідно з оцінкою на booking.com. За аналізований період 2019-2021 рр. оборотні активи готельної мережі становлять близько 65 %. Зниження обсягів продажів у 2020 році обумовлено виключно специфікою пандемії. Фінансові показники платоспроможності перебувають на досить високому рівні, показник ліквідності вищий за норматив, що говорить про стійке фінансове становище групи в аналізованому періоді.

6. Ribas Hotel Group є однією з трьох національних готельних мереж в Україні, має низку конкурентних переваг. Серед конкурентів Ribas Hotel Group посідає друге місце за кількістю готелів, що входять до цієї мережі. За оцінкою гостей дана національна мережа займає лідируюче місце серед національних мереж за місцем розташування готелів, співвідношенням ціни та якості послуг. Готелі мережі Ribas Hotel Group мають високу оцінку на платформі booking.com.

Серед національних мереж (Premier Hotels and Resorts та Reikartz Hotel Group) мережу Ribas Hotel Group відрізняють медійність та відкритість

власника групи Артура Лупашко, ініціативність у створенні телеграм-каналів для можливості обміну досвідом з питань готельного бізнесу, діджиталізація бізнесу щодо вдосконалення систем бронювання обліку гостей та роботи з інвесторами.

Мережа Ribas Hotel Group також першою запропонувала використання онлайн додатку для інвесторів.

7. У роботі обґрунтовано, що основними напрямками розвитку готельного ланцюга Ribas Hotel Group у найближчі роки повинно стати розширення присутності мережі в різних регіонах, відкриття еко-готелів, апарт-готелів, забезпечення нового виду відпочинку (воркейшен). Збільшення уваги до екологічної ситуації у світі робить напрямок еко-готелів одним із пріоритетних напрямків даного готельного оператора, перші готелі даного напрямку (глемпінги) вже функціонують у групі та показують затребуваність еко-туризму в Україні як з боку іноземних туристів, так і з боку українських відвідувачів.

8. Для підвищення ефективності діяльності готельного ланцюга Ribas Hotel Group у роботі розраховано впровадження нових послуг: відкриття в курортних готелях соляних кімнат та косметологічних кабінетів як однієї зі складових медичного туризму, що швидко розвивається в сучасному світі. Згідно з проведеним аналізом, введення нового виду послуг вимагатиме від Ribas Hotel Group певних фінансових вкладень, які потребують уважного та детального аналізу. Однак, проведений розрахунок показує досить швидку окупність вкладених коштів (до двох років залежно від сезонності того чи іншого готелю). Така окупність зможе дати мережі конкурентну перевагу в бізнесі, що динамічно розвивається.

АНОТАЦІЯ

Савченко К.В. «Перспективні напрями розвитку та підвищення ефективності діяльності готельного ланцюга Ribas Hotel Group»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» за освітньою програмою «Управління готельним та ресторанним бізнесом» – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

Об'єкт дослідження - процес утворення та функціонування готельних ланцюгів. Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних аспектів підвищення ефективності діяльності готельного ланцюга «Ribas Hotel Group».

Метою роботи є визначення напрямів підвищення ефективності діяльності готельних ланцюгів на прикладі Ribas Hotel Group.

У роботі проаналізовано сутність організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних ланцюгів, визначено переваги та недоліки готельних мереж. Аналізуються тенденції функціонування національних готельних мереж України, їх відмінні характеристики та особливості. Оцінюється ефективність нових напрямків подальшого розвитку мережі готелів Ribas Hotel Group.

За результатами дослідження сформульована доцільність впровадження нових додаткових послуг. Проаналізована ефективність, враховуючи прибуток та витрати на впровадження заходів.

Ключові слова: готельний ланцюг, переваги, недоліки, вдосконалення, конкурентоспроможність, ефективність.

ANNOTATION

Savchenko K.V. "Promising directions of development and increasing the efficiency of the hotel chain Ribas Hotel Group "

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty 241 «Hotel and restaurant business» for the educational program «Hotel and restaurant business». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2022.

The qualifying work consists an introduction, three chapters, conclusions, list of sources used and applications.

The object of research is the process of formation and operation of hotel chains. The subject of the research is a set of theoretical and practical aspects of improving the efficiency of the hotel chain "Ribas Hotel Group".

The purpose of the work is to determine directions for improving the efficiency of hotel chains using the example of Ribas Hotel Group.

The work analyzes the essence of organizational and economic support for the operation of hotel chains, identifies the advantages and disadvantages of hotel chains. The trends in the functioning of national hotel chains of Ukraine, their distinctive characteristics and features are analyzed. The effectiveness of new directions for the further development of the Ribas Hotel Group hotel network is evaluated.

Based on the results of the study, the feasibility of introducing new additional services was formulated. The effectiveness was analyzed, taking into account the profit and costs of implementing the measures.

Key words: hotel chain, advantages, disadvantages, improvement, competitiveness, efficiency.